

Sprawozdanie z działalności Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy

im. Witolda Gombrowicza
w Ożarowie w roku 2016

I. ORGANIZACJA BIBLIOTEKI

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Ożarowie jest samorządową instytucją kultury, która realizuje swoje statutowe założenia tzn. gromadzi, opracowuje, udostępnia zbiory, udziela informacji oraz popularyzuje książkę i czytelnictwo.

Swoją działalność na terenie miasta i gminy placówka realizuje poprzez sieć bibliotek: główną w Ożarowie i 3 wiejskie Filie biblioteczne – w Glinianach, Lasocinie i Jakubowicach. Zadania statutowe biblioteki realizuje 12 pracowników zatrudnionych na 9 i 1/2 etatu, w tym na stanowiskach bibliotekarskich 8 i 1/4, z czego na Filiach po 1 osobie, z wyjątkiem Lasocina, gdzie pracuje 2 bibliotekarzy.

W roku 2016 Biblioteka przyjęła 2 osoby na staże z Powiatowego Urzędu Pracy w Opatowie, które zostały potem zatrudnione na czasowe umowy o pracę w wymiarze 3/8 etatu.

II. BAZA LOKALOWA

W 2016 r. nie prowadzono żadnych prac remontowych ani nie zmieniono wyposażenia w placówkach ze względu na brak środków finansowych.

III. SIEĆ I BAZA KOMPUTEROWA

W Bibliotece Publicznej w Ożarowie i jej Filiach użytkowane są 23 komputery, z czego 12 w placówce głównej. Czytelnikom udostępniono w bibliotece w Ożarowie 5 komputerów z dostępem do Internetu a na Filiach w Glinianach i Lasocinie po 2, w Jakubowicach 3.

Pozostałe komputery wykorzystywane są przez bibliotekarzy do pracy, tj. opracowania, udostępniania, kontroli zbiorów i wypożyczeń.

We wszystkich jednostkach biblioteki księgozbiory zostały już skatalogowane elektronicznie i są dostępne na naszej stronie internetowej. Obsługa czytelników prowadzona była na Filiach w oparciu o komputerowy program biblioteczny MAK, a w Ożarowie Webmak.

Pod koniec roku zakupiliśmy nowy program biblioteczny MATEUSZ, który zastąpił stare, nierozwijające się o nowe funkcje systemy. Obecny program daje wiele możliwości bibliotekarzom oraz czytelnikom, choćby zdalną rezerwację książek, podgląd do swojego konta bibliotecznego czy sprawdzenie dostępności publikacji. Teraz wszystkie nasze jednostki pracują w jednym systemie.

IV. GROMADZENIE I SELEKCJA ZBIORÓW

Jednym z głównych zadań biblioteki jest między innymi gromadzenie materiałów bibliotecznych. W naszych zbiorach znajdują się książki, czasopisma, filmy na CD i DVD, audiobooki oraz gry planszowe.

W 2016 r. włączono do zbiorów ogółem **1729 jednostek inwentarzowych**, w tym z zakupu pochodziło **1644 jednostek** na wartość **31375,87 zł**. Część środków na zakup zbiorów w kwocie **10 141 zł** pochodziło z dotacji Biblioteki Narodowej pozyskanej w ramach Programu *Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek*. Z pozostałych źródeł tj. od osób prywatnych i wydawnictw otrzymano **82 książki** i **3 gry planszowe**.

PRZYBYŁO	Ilość(książki+multimedia)	wartość
Zakup ogółem	1644	31375,87
W tym: środki własne	1170	21234,87
Środki BN	474	10141,00
Wpływy z innych źródeł(dary, za zagubione)	85	2353,46

Wskaźnik zakupu na 100 mieszkańców wyniósł **15,0 vol**.

Średnia cena zakupionej nowości książkowej wyniosła **19,00 zł** (w 2015 -20,3 zł)

Średnia cena zakupionej nowości (książki + zb. specjalne) wyniosła **19,10 zł** i była niższa o 1,50 zł w porównaniu do roku poprzedniego.

Obniżenie cen było możliwe dzięki zakupom w internetowych sieciach dystrybucyjnych oraz wynegocjowanych rabatach sięgających 35-38% oraz bezpłatnej dostawie.

W miarę posiadanych środków finansowych starano się zadbać o dopływ nowości dla każdej grupy czytelników, różniących się potrzebami i zainteresowaniami. Przy doborze kierowano się listami bestsellerów oraz czytelnicznymi sugestiami i wyborami.

Posiadane zbiory są udostępniane czytelnikom bezpłatnie. Za przetrzymywanie książek pobierana jest regulaminowa opłata.

Podział książek włączonych do zbiorów w 2016 r:

- Literatura piękna dla dzieci i młodzieży 636 vol. (37,3%)
- Literatura piękna dla dorosłych 839 vol. (49,2%)
- Literatura popularnonaukowa 229 vol. (13,4%)

Nowo zakupione pozycje zostały opracowane pod względem formalnym i rzeczowym. Na bieżąco prowadzone były katalogi elektroniczne we wszystkich placówkach. Katalogi kartkowe służą jedynie celom dydaktycznym, nie są już aktualizowane.

Zakup materiałów bibliotecznych do poszczególnych placówek przedstawia tabelka.

Miejscowość	Liczba jednostek inwentarzowych
Ożarów	916
Gliniany	224
Jakubowice	210
Lasocin	294

Biblioteka oprócz książek i multimediiów prenumeruje i gromadzi również gazety i czasopisma. Wśród nich regionalne: Wiadomości Świętokrzyskie, Echo Dnia oraz ogólnokrajowe dzienniki, tygodniki, miesięczniki, prasę kobiecą, dziecięcą, młodzieżową oraz popularnonaukową. W sumie 52 tytuły, z czego dla dzieci 14.

W 2016 roku kontynuowano selekcję księgozbiorów w bibliotece głównej i na Filiach bibliotecznych. W wyniku tych działań ubytkowano książki zniszczone, zacytane, niekompletne, dublety oraz zdezaktualizowane pod względem treści.

Stan zbiorów biblioteki na koniec roku wyniósł **79116** woluminów i **514 jednostek** zbiorów specjalnych – multimediiów, w tym **133** audiobooków oraz **25** gier planszowych, w tym w Ożarowie 44618 vol., w Glinianach 9818, w Jakubowicach 12924 oraz w Lasocinie 11756.

ZBIORY BIBLIOTECZNE	W 2015 ROKU
Ogółem: 79630	W tym na Filiach: 34505
W tym:	W tym:
Książki 79116	Książki 34498
Zbiory specjalne 468	Zbiory specjalne 7
Gry planszowe 25	Gry planszowe 0

V. UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW

1. W 2016 r. zarejestrowano we wszystkich naszych placówkach **1872** czytelników, w tym **843** na Filiach.

Wskaźnik liczby czytelników wynosi **17,1** na 100 mieszkańców i jest niższy o 0,4 w porównaniu z rokiem poprzednim. Dzieci do lat 15 stanowiły grupę **698** osób tj. ponad **37%**. Obserwujemy spadek liczby aktywnych czytelników i to już od najmłodszych wiekowo. Mimo wielu akcji czytelniczych, konkursów, spotkań, warsztatów czytelnictwo nie wzrasta. W roku 2016 dodatkowo placówka w Lasocinie była przez 2 tygodnie nieczynna z powodu konieczności przeprowadzenia skontrum-kontroli zbiorów.

CZYTELNICY	2016
ogółem	1872
W tym na Filiach	843
Dzieci do lat 15	698

Biblioteki ożarowskie odnotowały w 2016 roku **44256** wypożyczeń książek, czasopism, zbiorów specjalnych. Z tej ogólnej liczby **22755** stanowią wypożyczenia na wsi. Mimo spadku aktywnych czytelników odnotowaliśmy wzrost liczby wypożyczeni zbiorów o **136** w odniesieniu do poprzedniego roku.

WYPOŻYCZENIA	2016
ogółem	44256
W tym : książki	41238
zbiory specjalne	178
Wypożyczenia do lat 15	17388

Wskaźnik wypożyczeń na 100 mieszkańców wyniósł **403,3**. Nasze wyniki w skali województwa i kraju pozostają cały czas na bardzo wysokim poziomie, ponad średnią. Zmienia się również charakter wypożyczeń. Coraz częściej czytelnicy sięgają po książkę w celu rozrywki, dla przyjemności. Wybierają literaturę zamiast telewizora, komputera. Maleje natomiast liczba osób poszukujących książek w celach edukacyjnych. Tę rolę dzisiaj przejął komputer i Internet.

2. Najliczniejszą grupę czytelników, bo około **55%** stanowią nadal dzieci i młodzież ucząca się oraz studiująca.

Drugą pod względem liczebności grupę stanowią osoby niezatrudnione tj. bezrobotni, emeryci, których procentowy udział w populacji czytelników stale rośnie i wynosi już ponad **24%**.

3. Biblioteka oferuje również wypożyczenia międzybiblioteczne, które cieszą się coraz większym zainteresowaniem. Na zamówienie czytelników sprowadzamy z innych bibliotek potrzebne książki i materiały biblioteczne. Są to tytuły o wąskiej specjalizacji, których nie posiadamy w naszych zbiorach. W 2016 r. zrealizowano **61 rewersów**.

VI. CZYTELNI

Potrzeby informacyjne zaspokaja w dużym stopniu bogaty księgozbiór podręczny, którego uzupełnieniem są czytelnie internetowe. Bibliotekarze udzielają rozmaitych informacji, m.in.:

- ustnej na bezpośrednie zapytanie czytelnika
- katalogowej o zbiorach biblioteki i sposobach korzystania z niej
- o innych bibliotekach, zwłaszcza o ich zbiorach oraz możliwości korzystania z nich
- o korzystaniu z komputerów, w szczególności internetu

W 2016 roku udostępniono na miejscu dla **2890** czytelników **4362** tytuły książek i czasopism oraz udzielono **1766** informacji bibliotecznych, rzeczowych i bibliograficznych.

Z komputerowych baz danych zawartych w Internecie skorzystało **7684** użytkowników wszystkich bibliotek. Od wielu lat ta grupa odbiorców stale rośnie. Wzrosty odnotowujemy głównie w placówkach wiejskich, gdzie mieszkańcy mają do dyspozycji dobry sprzęt komputerowy z bezpłatnym dostępem do Internetu.

VII. DZIAŁALNOŚĆ UPOWSZECHNIENIOWA

Biblioteka jest instytucją kulturalno-oświatową, która uczestniczy w życiu społecznym środowiska. Spełnia określoną rolę kulturotwórczą i wychowawczą. Aby ją realizować proponuje różne formy pracy z czytelnikiem. Dostosowuje je do postawionych celów, potrzeb użytkowników oraz warunków lokalowych.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. Witolda Gombrowicza w Ożarowie zorganizowała w 2016 roku szereg imprez o charakterze edukacyjnym, kulturowym, promującym książkę i czytelnictwo, oferując formy indywidualne, grupowe i zbiorowe. We wszystkich naszych imprezach wzięło udział ponad **4100** uczestników.

Biblioteka współpracuje z wieloma instytucjami, m.in. szkołami z Ożarowa i terenu gminy, przedszkolem, MGOK, innymi bibliotekami oraz mediami.

Do najciekawszych form pracy zrealizowanych w roku 2016 należą:

1. *Zielone gry* – cykl spotkań z uczniami szkół podstawowych i gimnazjum poświęconych problemom ekologii, m.in. zanieczyszczenia środowiska, wykorzystania produktów naturalnych, w oparciu o edukacyjne gry planszowe i komputerowe. Wzięło udział ponad **50** osób.
2. *O finansach w... bibliotece* – projekt skierowany do osób 50+, którego celem jest edukacja finansowa osób dorosłych. Podczas 6 spotkań omówione zostały tematy związane ze skutecznym zarządzaniem domowym budżetem, zakładaniem i obsługą konta internetowego, jak znaleźć i założyć dobrze oprocentowaną lokatę czy kredyt na korzystnych warunkach. Uczestniczyło 21 osób.
3. Spotkanie dla bibliotekarzy z powiatu opatowskiego dot. promocji projektu *O finansach w... bibliotece*.
4. Noc świętojańska zorganizowana w Filii bibliotecznej w Jakubowicach, która zgromadziła młodych czytelników wieczorową porą na zabawie wokół książki. Uczestnicy wzięli udział w konkursach, grze miejskiej, zajęciach kulinarnych no i oczywiście puszczały wianki.
5. Akcja *Cała Polska czyta dzieciom*. W Ożarowie i na Filiach podczas spotkań z dziećmi bibliotekarze i zaproszeni goście czytali rozmaite bajki, opowiadania i legendy, a uczestnicy wykonywali następnie ciekawe prace plastyczne. Zorganizowano **63** spotkania, w których wzięło udział **798** dzieci.
6. Spotkania autorskie:
  - dla dorosłych : z pisarką Karoliną Wilczyńską oraz Magdaleną Kordel zrealizowane w ramach DKK i sfinansowane przez Instytut Książki
  - dla dzieci : z pisarzami Pawłem Wakułą, Grzegorzem Kasdepke oraz ilustratorem Arturem Nowickim
7. Pasowania na czytelnika weszły już do corocznych zwyczajów bibliotecznych. Podczas spotkania z książką dzieci z zerówki oraz pierwszych klas szkół podstawowych z Ożarowa i terenu gminy zapoznają się z biblioteką, zbiorami oraz regulaminem wypożyczania.
8. Udział Filii bibliotecznej w Lasocinie w Pikniku Rodzinnym organizowanym przez miejscową szkołę- przygotowanie stanowiska, gier, konkursów, zabaw z klaunem.
9. Opracowanie okolicznościowego folderu, prezentacji oraz wystawy z okazji 150- lecia Filii bibliotecznej w Jakubowicach.
10. Koncert kolęd dla babci i dziadka w wykonaniu uczniów klasy III z miejscowej Szkoły Podstawowej.

11. Grupa teatralna *Fantazja* działająca przy Filii bibliotecznej w Jakubowicach przygotowała przedstawienie *O rybaku i złotej rybce*, które zaprezentowała seniorom z okazji dnia babci i dziadka.
12. Akcja zima 2016 i Bibliolato 2016 – zajęcia skierowane do dzieci młodszych pozostających w okresie wolnym od nauki w domach. Każda placówka organizowała różnorodne formy spędzania czasu, począwszy od czytania książek, poprzez zajęcia plastyczne, zabawy ruchowe, konkursy. Z roku na rok proponowane przez nas spotkania cieszą się coraz większą popularnością i to zarówno wśród miejscowych jak i przyjezdnych dzieci. W ramach Bibliolata wzięło udział **894** dzieci a podczas akcji zimowej **231**.
13. Udział biblioteki głównej w Ożarowie oraz Filii bibliotecznej w Jakubowicach w Narodowym Czytaniu Sienkiewicza z udziałem zaproszonych gości- władz miejskich, radnych, nauczycieli, młodzieży.
14. Lekcje biblioteczne poświęcone Sienkiewiczowi i jego twórczości, bezpieczeństwu podczas wakacji a także wyszukiwaniu informacji, korzystania z katalogów komputerowych.
15. Warsztaty biżuterii szklanej dla dzieci oraz dla dorosłych.
16. Edukacyjne warsztaty drukarskie *Era Gutenberga- spotkania z historią* dla dzieci z młodszych klas szkoły podstawowej wyjaśniające historię druku, składania tekstu, ilustrowania oraz obsługi prasy drukarskiej.
17. Indywidualna nauka języka angielskiego dla dzieci w oparciu o bezpłatny komputerowy program Fun English.
18. Apel Niepodległościowy z okazji 11 listopada dla mieszkańców Jakubowic w wykonaniu dzieci ze szkoły Podstawowej w Pisarach
19. Dyskusyjny Klub Książki działający w trzech placówkach wiejskich: w Glinianach, Jakubowicach i Lasocinie gromadzący czytelników, którzy chcą i lubią w miłej atmosferze podyskutować o przeczytanej książce. W 2016 roku odbyło się **28** spotkań.
20. Literacki Woodstock we Wrocławiu -udział w ogólnopolskim zlocie członków i moderatorów Dyskusyjnych Klubów Książki poświęcony wyborom czytelniczym, literaturze i pisarzom.
21. Spektakle edukacyjne dla dzieci w wykonaniu Studia Małych Form Teatralnych ART-RE z Krakowa.
22. Książka na telefon – dostarczanie do domu książek chorym czytelnikom.
23. Akcja *Uwolnij książkę* – polegająca na nieodpłatnej wymianie książek między czytelnikami i biblioteką (książki nie ewidencjonowane, przekazane przez czytelników)

Wymieniłam tylko ważniejsze formy pracy zrealizowane w 2016 r. Są to dodatkowe zajęcia, które prowadzą bibliotekarze poza podstawowymi pracami bibliotecznymi.

VIII. SZKOLENIA

Pracownicy stale podnoszą swoje kompetencje i biorą udział w rozlicznych szkoleniach organizowanych przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Kielcach oraz inne instytucje.

IX. FINANSE

1. Całość dotacji budżetowej dla Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy im. Witolda Gombrowicza na 2016 rok wyniosła 667 000 zł. Kwoty dotacji wpływały regularnie, a wydatki dokonywane były w myśl obowiązujących przepisów. Biblioteka nie posiadała na koniec roku żadnych długów ani wymagalnych płatności. W realizacji budżetu została zachowana dyscyplina budżetowa. Szczegółowe sprawozdanie finansowe zostało przekazane w terminie Skarbnikowi Gminy.

2. Biblioteka w Ożarowie w 2016 r. pozyskała dodatkowe środki finansowe z następujących źródeł:

- Biblioteka Narodowa – *Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych*, dotacja 10141 zł na aktualizację zbiorów biblioteki.
- Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego – *O finansach ... w bibliotece* - 750,00 zł na realizację projektu.

X. OSIĄGNIĘCIA, PROJEKTY

1. Trzecie miejsce w województwie świętokrzyskim , a 100 w Polsce w konkursie *Ranking bibliotek* ogłoszonym przez Rzeczpospolitą i Instytut Książki.

2. Projekty, jakie Biblioteka realizowała w 2016 r:

- *Wypożyczalnia odtwarzaczy cyfrowej książki mówionej dla osób niewidomych i słabowidzących – Edycja 2015* realizowanego przez Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” im. Henryka Ruszczyca. Projekt jest dofinansowany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W ramach tych działań udostępniamy osobom niedowidzącym i niewidomym specjalistyczne urządzenie Czytak Plus z dostępem do ponad 2000 książek.
- *O finansach ... w bibliotece – IV edycja*, projekt skierowany do osób 50+ mający na celu poszerzenie wiedzy na temat bankowości elektronicznej. W szkoleniach prowadzonych przez nas we wszystkich placówkach wzięło udział 21 uczestników.
- *Zielone gry* - projekt edukacyjno-ekologiczny mający na celu poszerzenie wiedzy młodych ludzi z zakresu ochrony środowiska poprzez włączenie ich do gry planszowej, komputerowej. W ramach projektu zorganizowaliśmy kilka zajęć, w których wzięło udział ponad 50 uczniów ze szkół podstawowych oraz gimnazjum.

Jolanta Banach
Dyrektor BPMiG

DYREKTOR

mgr Jolanta Banach